

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 748/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] ■ [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom, Kuzmányho 29, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 2/2014 z 27. apríla 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom, Kuzmányho 29, Košice, ktorou podľa petitu namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 2/2014 z 27. apríla 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca v konaní vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) *pod sp. zn. 36 C 279/2012 domáhal proti odporcovi Správcovské bytové družstvo IV Košice, Levočská 3, Košice (ďalej len „žalovaný“), vydania rozhodnutia v tomto znení: „Súd ruší nezákonné uznesenia členskej schôdze vlastníkov zo dňa 01. 10. 2012 označené v zápisnici zo schôdze v bode č. 8 písmenami c, d, e.“ Sťažovateľ žalobu odôvodnil tým, že schôdza vlastníkov bytov „... prijatím uznesenia dňa 01. 10. 2012 opätovne rozhodla, aby sťažovateľ pre roky 2011 a nasledujúce roky vykonával rozúčtovania spotreby tepla tak, ako v roku 2010, teda odlišne od znenia podľa § 7 ods. 1 vyhlášky ÚRSO č. 358/2009 Z. z., s použitím nesprávnych koeficientov pre zohľadnenie nepriaznivej polohy miestnosti“.*

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 36 C 279/2012 z 22. októbra 2013 žalobu sťažovateľa zamietol a uložil mu povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania. Proti označenému rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že napadnutým rozsudkom potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa.

Sťažovateľ namieta arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a v tejto súvislosti argumentuje:

„Krajský súd v Košiciach sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal viacerými podstatnými skutočnosťami, ktoré boli uvádzané v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a v odvolaní. ... Sťažovateľ mal za to, že akékoľvek rozpočítavanie spotreby tepla inak ako podľa cit. zákona o tepelnej energetike v spojení s vyhláškou ÚRSO je nezákonné. Súd sa vôbec nezaoberal námietkou sťažovateľa, že konanie žalovaného pri vykonávaní vyúčtovania bolo protiprávne, pokiaľ žalovaný vykonával rozpočítavanie dodávky tepla pre konečného spotrebiteľa v zmysle ich dohody prijatej na schôdzi vlastníkov. Súd

nereflektoval na námietku sťažovateľa, že žalovaný konal v rozpore s platným zákonom, ak pri vyúčtovaní konal na základe rozhodnutia vlastníkov bytov, keďže ich rozhodnutie nemôže meniť platnú legislatívu.

Nemožno sa stotožniť s názorom odporcu, že žalovaný ako správca zabezpečuje iba výkon uznesení prijatých na schôdzi vlastníkami bytov, ale nezodpovedá za obsah takýchto rozhodnutí.

... nulitným aktom je aj sťažovateľom napádané uznesenie vlastníkov bytov, na základe ktorého má žalovaný vykonávať rozúčtovanie spotreby tepla odlišne od znenia podľa § 7 ods. 1 vyhlášky ÚRSO č. 358/2009 Z. z., s použitím nesprávnych koeficientov pre zohľadnenie nepriaznivej polohy miestnosti. Odporca sa s týmito námietkami sťažovateľa vôbec nezaoberal.“

Sťažovateľ ďalej namieta nesprávnosť posúdenia oprávnenia žalovaného na výkon rozpočítavania tepla podľa dohody vlastníkov bytov.

«Z uvedeného vyplýva, že rozpočítavanie množstva tepla je možné uskutočniť iba na základe zákona o tepelnej energetike, ktorý odkazuje na pravidla rozpočítavania vo Vyhláške (konkrétne ust. § 7). Vzhľadom na uvedené má žalobca za to, že žalovaný konal protizákonne, ak vykonával rozpočítavanie podľa vlastných pravidiel, ktoré sú v rozpore s ust. § 7 Vyhlášky. Sťažovateľ mal za to, že žalovaný nemohol vykonávať rozpočítavanie podľa odlišných pravidiel, ako ich ustanovuje Vyhláška, a to ani v prípade, ak by tieto odlišné pravidla boli schválené dohodou vlastníkov. Máme za to, že takáto dohoda by bola v rozpore so zákonom č. 657/2004 Z. z (ďalej len „ZoTE“). Tento zákon nedáva koncovému odberateľovi autonómiu vykonávať rozpočítavanie podľa vlastných pravidiel, ale striktne odkazuje na pravidla rozpočítavania stanovené vo všeobecne záväznom právnom predpise (Vyhláška).

Na margo doteraz uvedeného sťažovateľ považuje ust. § 7 ods. 10 Vyhlášky za nesúladne so ZoTE (§ 18 ods. 4 písm. d) a ods. 11). Zatiaľ čo ZoTE určuje, že pravidla rozpočítavania stanoví Vyhláška, t. j. právny predpis nižšej právnej sily, Vyhláška túto kompetenciu nad rámec ZoTE ďalej presúva aj na dohodu konečných spotrebiteľov (vlastníkov bytov). Zastávame názor, že ak by ZoTE pripúšťal rozpočítavanie aj podľa

vlastných pravidiel len na základe dohody vlastníkov bytov, muselo by byť toto právo explicitne v zákone uvedené.»

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namieta nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku v súvislosti s diskriminačnou povahou konania žalovaného a v tejto súvislosti uvádza:

„Sťažovateľ sa svojim žalobným návrhom na súde fakticky domáhal ochrany pred diskriminačným konaním žalovaného. Tým, že žalovaný vykonáva rozpočítavanie tepla inak ako podľa vyššie cit. zákona, ergo podľa vlastných pravidiel, poškodzuje a diskriminuje sťažovateľa oproti ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. V rozsudku Okresného i Krajského súdu (odporcu) však absentuje hodnotenie súdu, či výpočet žalovaného realizovaný podľa pravidiel rozpočítavania množstva tepla odlišných od Vyhlášky nepoškodzuje Sťažovateľa, a či nie je diskriminačné vzhľadom na ostatných vlastníkov bytov a teda, či týmto postupom žalovaného nedochádza najmä k porušovaniu § 3 Občianskeho zákonníka a čl. 12 Ústavy SR.“

Na základe tejto argumentácie sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom, zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu úhradu trov konania v sume 303,16 €.

Sťažovateľ sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 000 €, čo odôvodňuje „... predovšetkým priamou škodou spôsobenou nezákonným každoročným diskriminačným rozpočítaním nákladov za dodané teplo už od roku 2006 a z toho plynúca pretrvávajúca právna neistota sťažovateľa, čo vyčísľuje v sume 1.500 Eur a taktiež doterajšími nákladmi, ktoré už sťažovateľ vynaložil v rámci domáhania sa ochrany svojho práva pred touto diskrimináciou, čo vyčísľuje v sume 500 Eur“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž okrem iného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu

verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zároveň ústavný súd považuje ešte pred rámcovým meritórnym posúdením sťažnosti za žiaduce poukázať na skutočnosť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z ústavného postavenia ústavného súdu (čl. 124 ústavy) vyplýva, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Podstatou výhrad sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu je nedostatok jeho odôvodnenia, a to predovšetkým v časti týkajúcej akceptovania (podľa názoru sťažovateľa) nulitného aktu – uznesenia členskej schôdze vlastníkov bytov o rozpočítavaní tepla vo veci konajúcich všeobecných súdov v priamej súvislosti s namietanou diskrimináciou sťažovateľa vlastníka bytu v spojení s nepriaznivou polohou jeho bytu. Sťažovateľ zastáva názor, že § 7 ods. 10 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 358/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla (ďalej len „vyhláška“), je v nesúlade so zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“).

Pri posudzovaní sťažnosti považuje ústavný súd za podstatnú skutočnosť, že v konaní pred všeobecnými súdmi sa sťažovateľ domáhal zrušenia uznesenia vlastníkov bytov prijatého na členskej schôdzi vlastníkov bytov, čo vyplýva z obsahu a petitu jeho žaloby. Všeobecné súdy sú viazané žalobným návrhom (petitom) vo veci. Za tejto situácie je prirodzené, že odôvodnenie ich rozhodnutí reaguje, resp. musí reagovať v prvom rade na právne významné skutočnosti obsiahnuté v žalobe a v jej petite, t. j. všeobecný súd sa vo svojom rozhodnutí musí vyjadriť vo vzťahu k predmetu konania vymedzenému v žalobe.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého rozsudku, v ktorej krajský súd predovšetkým uvádza:

„Vo vzťahu k predmetu konania preskúmvanej veci, povaha ktorého je daná ust. § 14 ods. 4 zák. č. 182/1993 Z. z. (v spojení aj s ust. § 10 cit. zák.), je správny záver súdu prvého stupňa, že uznesenie schôdze vlastníkov bytov z 1. októbra 2012, ktorého zrušenia (neplatnosti) sa žalobca domáha, sa dotýka všetkých vlastníkov bytov v bytovom dome, teda aj tých, ktorí sa schôdze nezúčastnili, ale sú týmto uznesením viazaní. Vzhľadom na charakter hmotnoprávneho vzťahu predmetného sporu (§ 14 ods. 4 cit. zák.) ide o tzv. nútené nerozlučné procesné spoločenstvo, preto pasívna vecná legitímácia svedčí všetkým vlastníkom bytov v bytovom dome. Názor žalobcu, že v danej veci je nositeľom pasívnej

vecnej legitímácie žalované Správčovské bytové družstvo IV Košice, nie je preto správny. Uvedené Správčovské bytové družstvo IV Košice ako správca zabezpečuje výkon uznesení prijatých na schôdzi vlastními bytov, ale nezodpovedá za obsah takýchto platných rozhodnutí vlastníkov bytov. V danom prípade nejde teda o vzťah vlastníka bytu voči správcovi, ale voči ostatným vlastníkom bytov v bytovom dome.“

Z citovaného vyplýva, že kľúčovým dôvodom na zamietnutie žaloby (aj odvolania) bol nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, s argumentáciou krajského súdu (a pred ním okresného súdu), že vyslovenia neplatnosti uznesenia členskej schôdze sa môže žalobca ako prehlasovaný vlastník domáhať len vo vzťahu k ostatným vlastníkom bytov, a nie vo vzťahu k žalovanému. Ústavný súd sa s týmto záverom všeobecných súdov stotožňuje a poznamenáva, že ide o osobitný druh žaloby upravený § 14 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 82/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (v znení účinnom do 30. septembra 2014, pozn.). Za týchto okolností nemožno považovať napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený. Naopak, právne závery krajského súdu (ako aj okresného súdu) ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, a preto nemá dôvod do napadnutého rozsudku zasahovať.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odmietnutia sťažnosti ústavný súd vo vzťahu k úvahe sťažovateľa o nesúlade § 7 ods. 10 vyhlášky so zákonom o tepelnej energetike poznamenáva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže uplatniť právomoci, ktoré mu patria v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pre ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania

a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného teda predovšetkým vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2016